VIKIPEDIYA

Boshqird tili

Vikipediya, ochiq ensiklopediya

Boshqird tili — boshqird xalqining tili. Turkiy tillar gʻarbiy tarmogʻining qipchoq guruhiga kiradi. Boshqird tili da 1 mln.ga yaqin kishi soʻzlashadi (1992). Ikkita asosiy — janubiy (yurmata) va sharqiy (quvaqan) shevasi bor. Boshqird tili turkiy tillardan tatar tiliga yaqin turadi, faqat talaffuz jihatdan va qisman grammatik tomondan farqlanadi. Boshqird tilining fonetik oʻziga xos jihatlari quyidagicha: 1) umumturkiy ye, o, va v tovushlar i, u, ch tarzida talaffuz etiladi; 2) lablashgan a mavjud (tatar tilida ham shunday); 3) umumturkiy s, z tovushlari qattiqroq — 9 va z talaffuz etiladi; 4) h tovushi mavjud, bu suz boshida umumturkiy s ga toʻgʻri keladi (mas, tatarcha soʻylamhoʻylam); 5) Boshqird tili dagi s umumturkiy ch ga moye keladi; 6) toʻla shakllanmagan unlilar — i, yo, ye, v (i, ye, o, v) mavjud. Yozuvi arab (1929 yilgacha), lotin (1929 — 39) va kirillitsa (1940 yildan) alifbolari asosida.[2]

Boshqird tili (*башҡорт теле* (yordam·maʼlumot) [bɑʃqɵrt tɨlɨ]) — Boshqirdistonda rasmiy til maqomiga ega. Turkiy tillarining qipchoq guruhiga kiradi. Boshqird tilida 1 379 000 kishi gapiradi (2002).

Boshqird tili	
Milliy nomi	Башҡорт теле
Mamlakatlar	Qozogʻiston Rossiya
Rasmiylik holati	Boshqiriston
Soʻzlashuvchilarning umumiy soni	1 223 744 (2010-yilgi)[1]
Turkumlanishi	
Til oilasi	Oltoy
Alifbosi	kirill
Til kodlari	
ISO 639-1	ba
ISO 639-2	bak
ISO 639-3	bak

Til

birlik		koʻplik	
Boshqirdcha	**Oʻzbekcha**	**Boshqirdcha**	**Oʻzbekcha**
Мин	Men	Беҙ	Biz
һин	Sen	һеҙ	Senlar
Ул	U	Улар	Ular

Boshqird alifbosi

А а	Б б	В в	Г г	Ғ ғ	Д д	Ҙ ҙ	Е е
Ё ё	Ж ж	З з	И и	Й й	К к	Ҡ ҡ	Л л
М м	Н н	Ң ң	О о	Ө ө	П п	Р р	С с
Ҫ ҫ	Т т	У у	Ү ү	Ф ф	Х х	Һ һ	Ц ц
Ч ч	Ш ш	Щ щ	Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Э э	Ә ә

Ю ю	Я я

Manbalar

1. Lewis, M. Paul (ed.) (2009). Ethnologue: Languages of the World, Sixteenth edition. (http://www.webcitation.org/61937ez36). Dallas, Tex.: SIL International.. Asl nusxa (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=bak)dan arxivlandi (2011-08-23).
2. "Boshqird tili" *O ʻzME*. B-harfi (http://n.ziyouz.com/books/uzbekiston_milliy_ensiklopediyasi/O'zbekiston%20Milliy%20Ensiklopediyasi%20-%20B%20harfi.pdf) Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil

к · м · т (https://uz.wikipedia.org/w/index.php?title=Andoza:Turkiy_tillar&action=edit) **Turkiy tillar**

Qiya yozuvda oʻlik tillar

Bulgʻor	*Bulg ʻor* · Chuvash · *Xun* · *Xazar* · *Turkiy Avar*
Qarluq	*Qadimgi Turkiy* · Ayni[1] · *Xorazmiycha turkiy* · *Chig ʻatoy* · Ili Turki · Lop · Uygʻur · Oʻzbek
Qipchoq	Oltoy · Baraba · Boshqird · Qirim tatar[2] · *Kuman* · *Fergana Kipchak* · Qorachoy-Bolqor · Qaraim · Qoraqalpoq · Qozoq · *Qipchoq* · Qirimchaq · Qoʻmiq · Qirgʻiz · Noʻgʻoy · *Eski Tatar* · Tatar · Urum[2]
Oʻgʻuz	Afshar · Ozarbayjon · Crimean Tatar · Gagauz · Balkan Gagauz Turkish · Xuroson-turkiy · *Old Anatolian Turkish* · *Usmonli turk* · *Pecheneg* [3] · **Qashqay** · Salar · Turk · Turkman · Urum
Argʻu	Xalaj
Uygʻur	Chulim · Dolgan · Fuyü Gïrgïs · Xakas · Shor · Tofa · Tuva · Gʻarbiy Uygʻur · Saxa/Yoqut

1 Aralashgan (qoʻshma) til. 2 Shuningdek Oʻgʻuz. 3 Munozarali

Ushbu maqolada O ʻzbekiston milliy ensiklopediyasi (2000-2005) ma ʼlumotlaridan foydalanilgan.